

Регистрационен индекс

Дата

ВСС 14272/09.02.2024 г.

По т.

към дневния ред за заседанието

на2024 г.

**ДО
ПРОКУРОРСКА КОЛЕГИЯ НА
ВСС, КОЯТО НА ОСНОВАНИЕ
§23, АЛ. 2 ОТ ПЗР НА ЗИД НА КР
(ОБН. В ДВ, БР.106/22.12.2023 Г.)
ИЗПЪЛНЯВА ФУНКЦИИТЕ НА
ВИСШ ПРОКУРОРСКИ СЪВЕТ**

КОПИЕ: ДО

**Г-ЖА ГЕРГАНА МУТАФОВА
член на ВСС и ръководител-проект,
оправомощена с решение на
Пленума на ВСС по Протокол №
5/27.02.2020 г., т. 20**

ДОКЛАД

от Калина Чапкънова - член на Висшия съдебен съвет и координатор по проект „Обучение по Европейска заповед за разследване (TRaining on European Investigation Order - TREIO) и Анелия Чомакова – н-к отдел „Информационно обслужване“, дирекция „ИТСС“

ОТНОСНО: участие в конференция на тема „Хармонизация, прехвърляемост, инструменти за подкрепа: Размисли върху цифровизацията на съдебното сътрудничество“ по проект „Обучение по Европейска заповед за разследване (TRaining on European Investigation Order —TREIO)“, финансиран от Европейската комисия по програма „Justice“, проведена в периода 25-26.01.2024 г. в гр. Брюксел, Белгия

Конференцията се състоя под егидата на проекта „Обучение по Европейска заповед за разследване“ (TREIO) в периода 25-26.01.2024 г. в гр. Брюксел, Белгия. Събитието беше организирано и с подкрепата на проект „Опростяване на трансграничните съдебни видеоконферентни връзки в Европа“ (SimpliVi) и проект „Международна съдебна жалба за европейска заповед за плащане“ (ICANЕРО), активно работещи за разширяване на

цифровите поддържащи инструменти в съдебното сътрудничество, както в областта на наказателното, така и в тази на гражданското правосъдие, като имаше за цел да обедини професионалисти, вземащи решения от централните органи, съдилища и прокуратури, отговорни за прилагането на инструментите за съдебно сътрудничество на ниво държава членка, ръководители на проекти и ръководители на ИТ отделите, които ги подкрепят в процеса, както и длъжностни лица, отговорни за организационните и/или обучителните аспекти по време на стартирането на нови инструменти, за колективно споделяне на знания и опит и обсъждане на препоръчани начини за напредък относно прилагането в целия ЕС на съществуващите и бъдещи поддържащи инструменти.

Конференцията премина при следния дневен ред:

25.01.2024 г.

Откриване

*Д-р Мария Анджела Биаджоти,
изследовател, Институт по правна информатика и съдебни системи
към Националния съвет за научни изследвания, Италия;*

Стратегия за електронно правосъдие

Новата европейска стратегия за електронно правосъдие 2024-2028 г.: нов контекст, обновена амбиция.

Ален Пиет, заместник-директор „Правосъдие“, ГД „Правосъдие и вътрешни работи“ в Съвета на Европейския съюз

През последните няколко години ЕС прие няколко законодателни инициативи в областта на цифровизацията на правосъдието, като например регламента за компютъризирана система за трансгранични електронни обмен на данни в областта на съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела (система e-CODEX), която предостави подходяща рамка за обмен на съдебна информация чрез защитени услуги; регламентите за обслужване на документи и събиране на доказателства, установяващи използването на децентрализираната ИТ система с оперативно съвместими точки за достъп, базирани на e-CODEX за съответните комуникации; или регламентът за електронните доказателства, който ще улесни и по-бързо за правоприлагащите и съдебните органи да получат електронни доказателства от друга държава-членка.

Всички тези инициативи ще изискват значителни технически и административни действия на национално ниво. За да подпомогне държавите членки в тази задача, Съветът наскоро одобри Стратегия за електронно правосъдие 2024-2028 г. Стратегията не само описва принципите и целите за развитие на електронното правосъдие за

следващите 5 години. Тя също така определя действията, които държавите-членки и ЕС трябва да предприемат за постигане на тези цели.

Сесията имаше за цел да направи равносметка на различните инициативи, които се провеждат, и да отрази нуждите, които тези развития пораждаат. Как страните да се справят с нуждите от обучение, произтичащи от тези развития? Има ли нужда от структури, които да поддържат екосистема от експерти във връзка с оперативните, правни и технически нужди?

Представяне на разработената от Европейската комисия Система за обмен на електронни доказателства (e-Evidence Digital Exchange System- eEDES)

Кристиан Николау, ръководител на отдел Електронно правосъдие, ИТ и управление на документи, ГД „Правосъдие и потребители“, Европейска комисия

Последни разработки на Съвета на Европа относно киберправосъдието и изкуствения интелект

Марек Свечински, член на Консултативния съвет, Европейска комисия за ефикасност на правосъдието към Съвета на Европа (CEPEJ)

Беше представен ресурсният център за киберправосъдие и изкуствен интелект, който е обществено достъпна фокусна точка за надеждна информация относно системите за изкуствен интелект и други ключови инструменти за киберправосъдие, прилагани в цифровата трансформация на съдебната власт. Центърът помага да се получи общ преглед на такива системи и инструменти, предоставяйки отправна точка за по-нататъшно изследване на техните рискове и ползи за професионалните и крайните потребители в съответствие с „Европейската етична харта относно използването на изкуствения интелект в съдебните системи и тяхната среда“. Записите се събират чрез членовете на Европейската мрежа за киберправосъдие (ECN) на CEPEJ. Мрежата се състои от лица от почти всички държави-членки на Съвета на Европа и наблюдатели, натоварени с цифровизацията на националните съдебни системи. Информацията се допълва от други публично достъпни източници. Събирането на данни е систематично, но не може да се гарантира изчерпателен преглед поради разпокъсаност на инициативите. Събраната информация се обсъжда и категоризира от Консултативния съвет за изкуствен интелект (Artificial Intelligence Advisory Board - AIAB) на CEPEJ.

Националната перспектива: папка „Правосъдие“ – крайъгълният камък на оперативната съвместимост в Испания

Оскар Паломо Диас, началник, Министерство на правосъдието, Испания

Г-н Паломо представи проект „Папка правосъдие“ (Carpeta Justicia) - цялостна платформа, проектирана за обслужване на едно гише за физически лица, компании и професионалисти в областта на правосъдието, осигуряващо достъп до съдебните правомощия на всички испански региони и градове. Преди това техните портали са били децентрализирани. Гражданите имат достъп до съдебни дела, съответните документи и записи. В допълнение, платформата Carpeta Justicia позволява на хората да преглеждат резюмета на документи и то бързо, навигирайки през съответните файлове.

Ролята на общността в електронното правосъдие

Сесията беше съсредоточена върху изграждането на общността на електронното правосъдие и какво означава силен кръг на доверие за текущата реформа на дигитализацията, какъв е опитът на държавите-членки в това отношение, както и практически препоръки за разработване на експертна екосистема като основна част от процеса на изготвяне на стратегия.

Инструменти за обучение на TREIO. Перспективи и нужди от поддържащи инструменти (в наказателното правосъдие)

По проекта TREIO бяха реализирани някои полезни инструменти за провеждане на обучение по Европейска заповед за разследване (ЕЗР) и използването на системата за цифров обмен на електронни доказателства (eEDES) в това отношение. Тези инструменти са разработени след задълбочен анализ на съдебната действителност в различните държави-членки по отношение на стратегиите и действията за обучение. Референтната рамка за обучение на TREIO е съобразена с различните нужди и изисквания.

Сесията имаше за цел да сподели постиженията на TREIO и да провокира обсъждане на различните гледни точки и нуждите от такива поддържащи инструменти. Как инструментите могат да бъдат в подкрепа на различните реалности, свързани с наказателното правосъдие на ниво ЕС? Приложими ли са и към гражданското правосъдие? Каква бъдеща работа трябва да се извърши?

Цифрови съдебни досиета – национални и международни усилия (и ролята на обучението)

Дигитализацията на съдебната работа се превърна в неизбежно искане от страна на практикуващи юристи, граждани и съдебни служители. Тези групи не само са готови да работят дигитално, но дори очакват съдебните власти да предоставят модерни инструменти за работа. Никоя съдебна администрация не може да си позволи да пренебрегне това развитие. Но как се реализира? Какви технически и правни пречки се срещат? По отношение

на управлението на промяната: как човешкият фактор влиза в действие? И най-важното: как се справяме с всички тези предизвикателства?

Тази сесия акцентира върху тези въпроси и представи избрани инициативи за цифровизация на съдебната система, които наскоро са били поставени пред тези предизвикателства или предстои да се изправят пред тях.

Модератор: Бернхард Ридер, Министерство на правосъдието на Австрия

Бяха представени:

- Дигитализацията в австрийското правосъдие (Правосъдие 3.0) – Актуално състояние и ролята на обучението при внедряването на работното място при цифровото правосъдие;
- Развитието на e-Codex след проекта Me-CODEX;
- Проектът ICANEPO (International Court Application for European Payment Order) „Международна съдебна жалба за европейска заповед за плащане“.

26.01.2024 г.

Обобщение от първия ден

Jeanne Mifsud Bonnici, Университет в Гронинген, Холандия

Цифрова хармонизация срещу национално законодателство. Разнообразието на националните правни рамки: предизвикателства и проблеми

По време на различните обучителни дейности по TREIO едно общо мнение на участниците беше, че цифровите инструменти като eEDES хармонизират процесите, но присъщото разнообразие в националните закони остава. Това разнообразие в националните (процесуални) закони може да бъде предизвикателство за процеса на цифровизация и в крайна сметка за постигане на целите за ефективност на съдебното сътрудничество в Европейския съюз. Как се преодоляват тези предизвикателства на практика? По време на сесията бяха разгледани конкретни трудности, напр. в приложението на ЕЗР.

Видеоконференцията като инструмент

Видеоконферентната връзка за съдебни цели се използва от десетилетия. Сериозен тласък в използването ѝ беше даден от пандемията от COVID-19. Продължаването на съдебната дейност в съдебните органи не би било възможно без опцията за провеждане на изслушвания и други срещи с дистанционни комуникационни технологии. Въпреки че съдебният процес отново се нормализира, много технически и правни постижения във

видеоконферентната връзка се запазват и продължават да подпомагат съдебната работа.

Сесията имаше за цел да покаже примери за напредъка на видеоконференциите през последните години в някои държави-членки. Участниците в панела обсъдиха пречките, които все още оказват влияние върху видеоконференциите, особено в трансгранична среда с цел идентифициране на най-добрите практики за преодоляването им.

Стратегия за обучение: път напред и преносимост на резултатите

Обучението има решаваща роля за генериране на знания и информираност, необходими за извършване на промяната, която цифровото правосъдие изисква, за да бъде ефективно. Обучението се провежда в различните държави-членки, а също и на европейско ниво. Въз основа на резултатите от проекта TREIO и опита усещането е, че обучението, каквото е в този момент, не е разработило целия си потенциал и има място за по-нататъшни действия и стратегии за укрепване на ефективността на обучението и осъзнаването на важността му при работа с цифрови технологии.

Сесията имаше за цел да събере участници, които играят важна роля в прилагането на стратегии за обучение, и да обсъди с тях пътя напред за обучение в областта на цифровото правосъдие.

Дискусионният панел беше модерирани от д-р Мария Анджеа Биразиоти, изследовател, Институт по правна информатика и съдебни системи към Националния съвет за научни изследвания, Италия.

В рамките на дискусионния панел, Мариета Неделчева, съдия и национално лице за контакт на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България, представи информация за проведеното обучение в България в рамките на проекта TREIO.

09.02.2024 г.

Калина Чапкънова

Kalina
Stefanova
Chapkanova-
Kyuchukova

Digitally signed by
Kalina Stefanova
Chapkanova-
Kyuchukova
Date: 2024.02.09
14:59:22 +02'00'

Анелия Чомакова

Aneliya
Lyulinova
Chomakova

Digitally signed by
Aneliya Lyulinova
Chomakova
Date: 2024.02.09
14:55:47 +02'00'